

OBRAZAC SUDJELOVANJA U SAVJETOVANJU O NACRTU PRAVILNIKA		
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	PRIJEDLOG NACIONALNE STRATEGIJE POTICANJA ČITANJA (2015. – 2020.)	
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	MINISTARSTVO KULTURE	
Razdoblje savjetovanja <i>(početak i završetak)</i>	23.4.2015. – 08.05.2015.	
Naziv/ime sudionika/ce savjetovanja (pojedinaac, udruga, ustanova i sl.) koji daje svoje mišljenje i primjedbe na nacrt zakona, drugog propisa ili akta	<i>Hrvatska mreža školskih knjižničara (HMŠK – Knjižničari)</i>	
Tematsko područje i brojnost korisnika koje predstavljate, odnosno interes koji zastupate	<i>korisnici školskih knjižnica (kojih je u Republici Hrvatskoj najviše), interes školskih knjižničara</i>	
Ime i prezime osobe/a koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje	<i>Ivana Vladilo, prof. i dipl. knjiž., stručna suradnica savjetnica školska knjižničarka, predsjednica HMŠK</i>	
	Kontakt E-mail: ivana.vladilo@knjiznicari.hr Telefon: 095 830 4030	
Datum dostavljanja obrasca	7. svibnja 2015.	
Jeste li suglasni da se ovaj obrazac, s nazivom/imenom sudionika/ce savjetovanja, objavi na internetskoj stranici nadležnog tijela? ¹	DA	NE

¹ Sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka (NN 106/12), osobni podaci neće se koristiti u druge svrhe, osim u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe, uz uvjet poduzimanja odgovarajućih zaštitnih mjera. Anonimni, uvredljivi ili irelevantni komentari neće se objaviti.

Načelne primjedbe na Prijedlog Nacionalne strategije

Uz iskrene pohvale cjelovitosti i razrađenosti prijedloga Strategije, rado bih ipak upozorila na nekoliko elemenata koji se, ponajprije, odnose na dijelove vezane uz poticanje čitanja u osnovnoj i srednjoj školi.

Vrlo je indikativan tekst na str. 26. podnaslova: **5. USKLAĐENOST NACIONALNE STRATEGIJE POTICANJA ČITANJA S OSTALIM RELEVANTNIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA REPUBLIKE HRVATSKE** iz kojeg ću, zbog implicitne jasnoće argumenta, citirati:

" Za razliku od strateških dokumenata u području kulture, ni Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.), a ni Strateški plan Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta ne spominju poticanje čitanja kao izravnu mjeru ostvarivanja razvoja u sektoru obrazovanja i znanosti. Ipak, u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije moguće je implicitno tumačiti mjere poticanja e-učenja, planiranu reformu kurikuluma (cilj 1.) i osiguranje cjelovitog sustava podrške učenicima (cilj 5.) kao okvire kroz koje se mogu promatrati i aktivnosti poticanja čitanja, koji su dio ostvarivanja navedene Strategije. Također, naznake okvira za poticanje čitanja u Hrvatskoj možemo implicitno tumačiti i prema cilju 1. Strateškog plana Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta 2015. – 2017. Prema tom cilju mjere ovog Ministarstva doprinijet će „osiguranju i unapređenju kvalitete i povećanju dostupnosti učinkovitosti i relevantnosti sustava odgoja i obrazovanja na svim razinama“, što je teško ostvarivo ako građani ne čitaju. Prema specifičnom cilju 1.1. pripremit će se novi kurikulum koji bi trebao zadovoljavati potrebe za čitanjem. Stoga je drugi cilj predviđen ovom Strategijom, razvoj čitalačke pismenosti i poticanje čitatelja na aktivno i kritičko čitanje, moguće povezati sa sektorskom razvojnom strategijom u području obrazovanja. Provedbu mjera ove Strategije potrebno je planirati u koordinaciji s provedbom mjera Strategije razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj i Strategijom razvoja elektroničkog nakladništva na razini malih tržišta."

Stručni suradnici školski knjižničari mogu navesti brojne primjere mogućih interpretativnih tumačenja zakona i pravilnika u kojima se baš tako, implicitno "podrazumijevaju" tumačenja u različitim školama na različite načine. Zašto bi s ovom Strategijom bilo drugačije?

Činjenica je, također, da su školski knjižničari nažalost zanemareni u, barem već dovršenom i dostupnom nam dijelu cjelovite kurikularne reforme u kojoj se teme iz knjižnično-informacijskog područja, koje knjižničari već godinama uspješno odrađuju (samostalno ili korelacijski) predaju nastavnicima hrvatskog jezika bez spomena suradnje s knjižničarom, štoviše i s netočno korištenom knjižničnom terminologijom (pridodat ću, u e-školama, školski knjižničari nemaju nastavničke ovlasti, a prisjetimo se da je 60% našeg radnog vremena predviđeno za izravan odgojno-obrazovni rad s učenicima, što svakako nije samo posudba lektire).

Brojne novine u školstvu koje MZOS pokreće i koje svesrdno podržavamo, isključuju i zanemaruju školske knjižničare koji su, priznali to formalno ili ne, i nastavno osoblje i logistika nastavnicima. Držimo stoga, kako nije pretjerano očekivati da i MZOS i AZOO i MK formalno uvažavaju kompetencije školskih knjižničara i resurse školskih knjižnica kroz cjelokupnu kurikularnu reformu, a posebno kad je o Strategiji poticanja čitanja riječ. I bez Strategije to je

područje kojim se stalno bavimo, sad je prilika da se te naše aktivnosti na odgovarajući način vide i vrednuju.

Iako zaokupljeni istom ili sličnom problematikom sa željom suradnje i razmjene iskustva te aktivnim uključivanjem, Hrvatska mreža školskih knjižničara nije naišla na dobrodošlicu niti kod Knjižnog bloka niti u praktičnim prijedlozima rješenja za mogućnosti posudbe e-knjiga u školskim knjižnicama. Strategija bi uistinu trebala doprinijeti suradnji svih ravnopravnih sudionika u zajedničkoj misiji promicanja čitanja.

Primjedbe na pojedine dijelove Prijedloga Nacionalne strategije:

1. U akcijskom planu pod:

2. CILJ Razvijati čitalačku pismenost i poticati čitatelja na aktivno i kritičko čitanje

2.2. Osmisliti i provoditi programe poticanja čitanja u školskoj dobi (osnovna i srednja škola) – od 2.2.1. do 2.2.5. Školske se knjižnice spominju tek u kontekstu opremanja građom za slobodno čitanje, a školski knjižničari kao kreatori, inicijatori i provoditelji projekata i programa za poticanje čitanja, nažalost ne.

Štoviše, uz **2.2.4. Osmisliti i raspisati natječaje za programe koji potiču čitanje u školskoj dobi** moram primijetiti da već godinama školski knjižničari pojedinačno ili kroz udruge Hrvatska mreža školskih knjižničara provode niz školskih, regionalnih, ali i državnih projekata poticanja čitanja s velikim brojem sudionika: učenika, članova njihovih obitelji, lokalnom zajednicom, uz logistiku Udruge i mentore školske knjižničare. Taj opsežan volonterski rad nije, nažalost, vrednovan ni mogućnošću prijave preko ettaedu.eu pa niti dobivanjem potvrde AZOO-a.

Nadam se, stoga, kako će se osim osmišljavanja i raspisivanja natječaja za nove programe, razmotriti vrednovanje već postojećih i višegodišnje provedenih kao primjera dobre prakse školskih knjižničara i udruge HMŠK (www.knjiznicari.hr / <https://sites.google.com/a/knjiznicari.hr/knjiznicari/>) a, sukladno navodima na str. 12:

- vrednovanje čitalačkih programa i, sukladno tomu, mogućnost napredovanja u struci, te prevladavanje:

- nedovoljno iskorištene mogućnosti suradnje između institucija koje potiču kreativno, kritičko i kvalitetno čitanje i MZOS-a (str. 12)

i konačno korištenje svih "unutarnjih" školskih resursa koje osiguravaju školski knjižničari s kompetencijama stručno knjižničarskim i pedagoško-psihološkim i položena 2 stručna ispita, nažalost pod ingerencijom dvaju ministarstava i njihove međusobno neusklađene knjižnične legislative.

Važna napomena:

Popunjeni obrazac dostaviti na adresu elektronske pošte: strategija.citanja@min-kulture.hr, zaključno do: 8. svibnja 2015.